

Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти
відповідно до тенденцій розвитку українського та світового ринків праці

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. І. ПИРОГОВА

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІДПОВІДНО ДО ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО РИНКІВ ПРАЦІ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

26 лютого 2025 року

мови, навчаються розрізняти стилі сучасної української літературної мови, вивчають теорію ораторського мистецтва та культуру усного фахового спілкування, розвивають уміння й навички оформлення ділових паперів як засобу писемної професійної комунікації.

Використання активних методів навчання в системі вищої освіти на сучасному етапі є необхідною умовою для підготовки висококваліфікованих фахівців і, зазвичай, сприяє отриманню позитивних результатів: знання, уміння та навички здобувачів формуються на основі залучення їх до активної навчально-пізнавальної діяльності; навчальна інформація стає складовою системи знань здобувача вищої освіти.

У зв'язку з посиленням впливу інформаційних технологій і способів швидкого обміну інформацією здобувачі повинні набути навичок укладання резюме та відеорезюме для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці.

Відеорезюме – це короткий ролик, який дає змогу шукачеві презентувати себе у формі відповідей на типові питання (зادля отримання бажаної посади), які традиційно виникають у роботодавця щодо певних якостей та здібностей. Відеорезюме має бути коротким (1–2 хв) та змістовним.

Створення письмового резюме, а потім відтворення його у відеорозповіді допомагає здобувачеві усвідомити важливість не лише чіткої артикуляції звуків, грамотної і зрозумілої мови, а також правильності дібраних мовних формул тощо. Саме тому, використовуючи на заняттях з української мови за професійним спрямуванням інтерактивну форму навчання – запис відеорезюме, сприяємо підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Комунікативні уміння, сформовані на заняттях з української мови за професійним спрямуванням, здобувачі також мають змогу розвивати, опановуючи інші дисципліни за фахом, працюючи в наукових гуртках та презентуючи свої напрацювання на студентських наукових конференціях.

Отже, різноманітні інтерактивні методи (ділові ігри, дискусії, спільні проєкти, виголошення публічних виступів, створення ефективних мультимедійних презентацій, моделювання життєвих ситуацій, круглі столи, відеорезюме, сторітелінг тощо), на нашу думку, найкраще сприяють формуванню навичок і умінь, необхідних для сучасного висококваліфікованого фахівця: розвивають креативне мислення, вміння знаходити вихід у непростих ситуаціях, працювати у колективі, шукати неординарні рішення, створюють ситуацію взаємодії, формують цінності свідомого й відповідального громадянина нашої держави.

Лациба В.П.

ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІР УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Історія – не просто наука, але й досить сувора вчителька життя. Історієписання взагалі й історії України, зокрема, базується на парадигмальному і концептуальному мисленні. Вона не лише відкриває і збирає нові факти, але й пропонує новий спосіб думання про них.

Однією з перших спроб вписати українську історію у європейський і світовий контекст у ранньомодерний час було включення історії Галицько-Волинського князівства та історії українського козацтва до «Нарисів світової історії Йоганна Енгеля».

Але згодом в 1796 р. в історієписанні відбулися кардинальні зміни завдяки Георгу Гегелю, найвпливовішому філософу епохи Просвітництва. Він вважав, що в історії мова може йти лише про ті народи, які зробили вагомий внесок у світову цивілізацію, а критерієм має бути наявність власної держави. Т.ч., Гегель, по суті, поділив народи на т. зв. «історичні», які в епоху геополітичного абсолютизму ставали метрополіями, і ті, які втрачали свою суб'єктність і заслуговували щонайбільше на роль сателітів «богообраних». Оскільки українці наприкінці XVIII ст. втрачають рештки своєї державності, то вони ніби випадають із світового історієписання.

В історичній науці дану гегелівську парадигму концептуально обґрунтував німецький історик Леопольд фон Ранке. Він вважав, що головною одиницею історичного опису має бути національна держава.

У XIX остаточно оформлюється національна парадигма історичної науки. У російському імперському наративі головна роль відводилася великодержавній місії росіян. Інших народів, в т.ч. українців, там бути не могло. Хоча, саме «малороси» чи не найбільше доклалися до будівництва російської імперії.

Велике національно-культурне відродження XIX ст. в Україні сформулювало критичний відгук на імперське історієписання. Найповнішу відповідь дав Михайло Грушевський своєю багатотомною «Історією України-Руси».

Концептуально зміна української історичної парадигми відбулась завдяки його статті «Звичайна схема «руської» історії та справа раціонального укладу історії східного слов'янства» (1904). У ній Грушевський показав, що історія східних слов'ян не має ніякого сенсу, якщо її зводити лише до російської історії, нехтуючи при цьому історією українців і білорусів. Натомість він довів унікальність і самодостатність історії українського народу.

Історичні праці М. Грушевського змінили історієписання Східної Європи, яка була наповнена т. зв. «недержавними» народами, вказавши на системні помилки застарілої гегелівської парадигми. Соціальний і політичний динамізм поч. XX ст. вивів на історичну арену національні рухи – українців, грузинів, фінів, євреїв, чехів, хорватів та ін.. – які прагнули своєї державності і власного внеску у світову історію.

Події минулого доводять – українська історія надто тісно пов'язана зі світовою, що без урахування цих зв'язків складно зрозуміти історичні та культурні взаємовпливи: хрещення України-Руси, появу козацтва, повстання Богдана Хмельницького й Івана Мазепи, творчість Тараса Шевченка, Івана Франка й Лесі Українки, національні визвольні змагання XX ст. й Голодомор – геноцид, Чорнобильська катастрофа, розпад СРСР і проголошення незалежності 1991 року, новітню російсько-українську війну, яка стала поворотним пунктом сучасної світової історії.

Відповіддю на цей виклик часу став глобальний і амбітний проєкт «Українська історія: глобальна ініціатива», метою якого є органічно вписати українську історію у всесвітній контекст. Його презентація відбулася 27

листопада 2023 р. в Лондоні. Це масштабний проєкт в гуманітарних, суспільних, природничих науках щоб сформуванати наукове в доступне подання глибокої історії земель сучасної України і народів, які їх населяли. Він має на меті створити нову модель синтетичної публічної історії.

Це особливо актуально, коли виникає питання: хто ми? (українці, зокрема), адже ніхто не здатний відповісти самотужки. Усі ми обираємо власне майбутнє з допомогою минулого. Але зрозуміти його інколи стає неймовірно складно, особливо коли ти видираєшся із тоталітарного ментального рабства. Нові технології і методології, включаючи і можливості ШІ, дають змогу швидкого поступу у розумінні взаємодії української історії з європейською і світовою.

Мета проєкту – не лише дати відповідь на питання «Хто ми?», але й бажання взяти участь в інтелектуальній і культурній відбудові України. Оскільки російська війна проти України є складовою глобальної кризи, дослідження минулого України здатне створити нові концепції майбутнього.

Російсько-українська війна зробила очевидним, що історію Російської імперії та історію Радянського Союзу не можна належним чином зрозуміти лише з російської імперіалістичної чи російської націоналістичної парадигм, які протягом століть панували в суспільному дискурсі.

Цей проєкт важливий ще й тому, що європейська історіографія перебуває в кризі і потребує серйозного переосмислення. Оскільки для багатьох західних істориків Україна стала «нацією нізвідки», що серйозно підірвало довіру до західної історичної науки. Це може статись в Україні, де традиційні теми європейської історії є складовою українського світосприйняття і зазнають швидкої трансформації у контексті російсько-української війни.

У цьому контексті проблема України не в тому, наскільки вона периферійна, а в тому, що вона центральна до такої міри, що у це складно повірити, а відтак важко визнати.

Інтелектуальна і методологічна база проєкту надає певного оптимізму щодо його результатів, навіть несподіваних. Органічне поєднання тяглості (через неупереджене висвітлення біогенезу – антропогенезу – культурогенезу на українських землях) і новаторства (дослідження перехресть еволюційних траєкторій «північ – південь» і «захід – схід» з центром в Україні).

Дослідницький проєкт обіцяє бути цікавим, доступним, технологічним, з дотриманням інтелектуальної свободи і плюралізму думок, прагненням позбутися «телеологічного» підходу в історії.

Участь у проєкті всесвітньовідомих вчених- істориків Тімоті Снайдера, Сергія Плохія, Ярослава Грицака, Ювала Харарі, Енн Еплбаум, Олександри Гнатюк, Рорі Фінніна та ін. має надати ґрунтовності і вагомості його результатів, довершеності висновків та доцільності рекомендацій.